

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΑΥΤΟ ΚΟΥΤΑΝ

Ο ΣΚΗΝΟΘΕΤΗΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΠΡΕΠΕΙ

- Τί λές; Νά είναι άπ' τή ζέστη;
- Κ' ή ζέστη και πολλά άλλα. Κανέννας δέν ξέρει, γιατί ένας λόγιος στην Ελλάδα κρεμάει τὸ ζωνάρι του για καυγά. Όταν τὸ κρεμάση όμως...
- Τότε τὸ γλέντι είναι ἀτέλειωτο.
- Ποιὸ μαχητικὸ τέλος πάντων αὐτὸ τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων λογίων. Δὲ βλέπεις τί γίνεται παλι;
- Μὰ καλά-καλά δέν κατάλαβα τί τρέχει. Μπορεῖς νὰ μοῦ ἐξηγήσης, παρακαλῶ, πῶς είναι τὰ πράματα;
- Μὰ μήπως ξέρω κ' ἐγώ; Όταν μαλλόνουν οἱ λόγοι, πολὺ δύσκολα μπορεῖ νὰ καταλάβη κανεὶς τί τρέχει. Τὰ πράματα είναι πάντα πολὺ μπερδεμένα. Και μήπως κοτᾶς και νὰ ζυγώσης κοντὰ στὸν καυγά, γιὰ νὰ καταλάβης τί γίνεται; Μπορεῖ νὰ σὲ βρῆ ἄδικο βόλι ἢ νὰ βρεθῆς στὸ τέλος ὁ μοναχὸς δαρμένος, τὴν ὥρα πὸ οἱ ἄλλοι, ἀφίνοντας τὸν καυγά, θὰ φεύγουν ἀγκαλιασμένοι νὰ πάρουν ἀδερφικὰ τὸ σῆζο τους.
- Μὰ τί καταλαβαίνεις ἀπάνω-κάτω;
- Ἐξεῖνο, πὸν καταλαβαίνω είναι, πῶς πολεμᾶνε οἱ ἀδερφοὶ Καραμάζωφ, οἱ ἀδερφοὶ Πολίτη, ὁ κ. Λιδωρίκης, ὁ κ. Φορτούνιο κ' ἄλλοι πολλοί.
- Και τί ἔχουνε νὰ μοιράσουνε;
- Πολλὰ μοῦ γυροῦνεις, καμμένε! Ἐδῶ, βλέπεις ἀνακατείνονται κ' ἄλλα πρόσωπα. Ποῦ νὰ βρῆς ἀκροή; Ὅπως ἔκουσα, ἔχουνε νὰ λάβουν ἀκόμα ὁ γέρο-Οιδίποδας κ' ἓνας Ρούσσοσ Ἐπιθεωρητής.
- Μὰ ὁ Οιδίποδας ὁ κακομοῖρης είναι στραβός. Τί θέλει κ' ἀνακατείνεται στοὺς καυγάδες;
- Τόσο τὸ χειρότερο γι' αὐτόν. Τὶς τρώει ἀπὸ δικούς και ξένους και δέν ξέρει ἀπὸ ποῦ τοῦρχονται. Οἱ ἀδερφοὶ Καραμάζωφ λοιπὸν τὰ βάλανε μετὰ τοὺς ἀδερφοὺς Πολίτη. Ἀνακατεύθηκε ὁ Ρούσσοσ ὁ Ἐπιθεωρητής. Ὁ κ. Φορτούνιο εἶχε πάει στην ἀρχὴ μετὰ τὸ μέρος τοῦ Ἐπιθεωρητή. Εἶπε πῶς ἦτανε λαμπρὸς ἀνθρώπος και μονάχα πὸν δέν τὸν φίλησε.
- Ὁ κ. Φορτούνιο; Πῶς τῶπαθε;
- Αἱ! Ἐκανε κ' αὐτός, βλέπεις, ἓνα λάθος στὴ ζωή του. Εἶπε κάποιον καλὸ λόγο, γιὰ ἓναν χριστιανό. Ὑστερα όμως μετανόησε. Βγήκε λοιπὸν και φώναξε πῶς ὁ ἀνθρώπος είναι καραγκιόζης. «Ἐἴπα, ξεῖπα, βλέπετε, ἀπαντῶντα τὴν παρόλα μου.» Ὁ καυγάς λοιπὸν ἄνοιξε. Ὁ κ. Φῶτος Πολίτης ἔστειλε ἀμέσως τὴν παραίτησή του στὸν κ. Λιδωρίκη. Ὁ κ. Λιδωρίκης ἔστειλε τὴν δική του στὸν κ. Πολίτη. Ὁ κ. Φορτούνιο ἔγραψε ἀμέσως τρεῖς στήλες στὴν ἐφημερίδα του και δεκατρεῖς ἐπιστολές στις ἄλλες ἐφημερίδες. Ὁ κ. Λιδωρίκης ἄλλες ἐπιστολές. Ὁ κ. Φῶτος Πολίτης ἄλλες στήλες. Ὁ καυγάς φούντωσε. Στὸ μεταξὺ μπήκε στὴ μέση κ' ὁ κ. Ἀριστοσ Καμπάνης.
- Τί λές, ἀδερφέ;
- Κε' ἀπὸ ποῦ νομίζεις; Τὸ κίνημ' ἀπὸ πόθεν!

Ὁ κ. Καμπάνης ἔστησε τὸ ταμποῦρι του στὸν Πειραιᾶ. Κι' ἀποκεῖ βομβαρδίζει αὐτὴ τὴ στιγμή τὴ φιλολογικὴ ἠθικὴ τῶν νέων. Αὐτὰ μᾶς φέρονε βλέπεις οἱ Ρούσσοι στὴν Ἀθήνα.

- Τί σοῦ φταῖνε οἱ Ρούσσοι;
- Μὰ δέν καταλαβαίνεις; Ἄν δὲ μᾶς ἔστειλε ὁ Μπολσεβικισμὸς τοὺς ἀδερφοὺς Καραμάζωφ και τὸν κερσίφημον αὐτὸ τὸν Ἐπιθεωρητή, δὲ θὰ εἶχαμε τὰ μαλλιοτραβήγματα, πὸν ἔχομε. Τώρα βλέπεις ἀνακατεύθηκε Ρούσσοι, Ἕλληνες, ἀρχαῖοι και νέοι, Καραμάζωφ, Πολίτηδες, Φορτούνιο, Καμπάνηδες, Λιδωρίκηδες κ' ὁ στραβὸς Οιδίποδας μαζί και γίνανε μαλλιά κοντάρια. Ὑπόθεση γιὰ τραγωδία!
- Ἡ και γιὰ φάρσα;
- Πολὺ μπερδεμένη όμως! Νὰ ἰδοῦνε τώρα ποῖος θὰ τὴ σκηνοθετήση. Ὁ Πολίτης ἢ ὁ Λιδωρίκης;
- Μὰ ὁ καταλληλότερος μοῦ φαίνεται νὰ είναι ὁ καραγκιοζοπαίχτης ὁ Μόλλας. Είναι ὁ μοναχὸς σκηνοθέτης, πὸν μᾶς πρέπει.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

— Ἀπὸ τὸ γνωστὸ ρομάντζο «Τ' ἀδέρφια Καραμάζωφ» τοῦ Ντοστογιέφσκη, τραβήχτηκε κάποιον σκηνικὸ κατασκευάσμα πὸν παίχτηκε τελευταῖα στὰ «Ὀλύμπια» ἀπὸ τὸ θέατρο τῆς Ἐταιρείας τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου. Ἡ βαθειὰ και ζωντανὴ τραγικότητα πὸν πνέει ἀπὸ τίς σελίδες τοῦ ὑπέροχου ρομάντζου, λείπει διότι ἀπὸ τὸ δραματοῦργημα, κ' ὁ θεατῆς μένει ἀσυγκίνητος σὰν περνοῦνε διαδοχικὰ μπροστὰ του, με κινηματογραφικὴ κουραστικὴ διάφορος χωριστὲς ζουγραφιές ἀχρωμάτιστες και μισοσθημένες. Ἔτσι τὰ πρόσωπα παρουσιάζονται με χοντρές πινελλιές, και κάτου ἀπ' αὐτὰ ἀδύνατο ν' ἀναγνωρῆ κανεὶς τοὺς τοῖς ξεχωριστοὺς χαραχτήρες πὸν δείχνει καθένα ἀπ' τὰδέρφια Καραμάζωφ, χαραχτήρες πὸν ζωνιασιμένοι ἐναντῖα στὸν τύπο τοῦ πατέρα γέρο Κασομάζωφ, πλέκουνε, ἴσως περισσότερα ἀπὸ τὸ ὑἶθο, τὸ βαθύτατο δρόμα μᾶς οἰκονομίας χτυπημένης βαθειὰ ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη μοῖρα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

— «Καθὼς ἀλλάζουν οἱ ἐποχοὶ» ἐπιγράφεται συλλογὴ μετὰ στίχους τοῦ ποιητῆ κ. Γεράσιμου Σπαταλά, πὸν κυκλοφόρησε τελευταῖα, σ' ἐκδοσὴ τοῦ περιοδικοῦ «Βωμός». Ἐξήντα λυρικά τραγούδια, γεμάτα αἴσθημα και φῶς, πὸν φανερόνουνε πῶς ὁ ποιητῆς τους σέρνει τὴν καταγωγὴ τῆς μούσας του ἀπὸ τὰ δοξασιμένα Ἐφράνση, τὰ κιάτια τῆς Ἑλλάδας, ὅπως τὰ χαραχτήρησε ὁ Ψυχάρης. Μὰ σὰν Κερκυραῖος πὸν είναι ὁ κ. Σπαταλάς, δέν μπόρεσε νὰ ξεφύγη μερικὸς ἰδιωματισμὸς στὴ γλώσσα του, και κάτου κάπου ἀπὸ τὸ στίχο του λείπει ἢ ἐσώτερη μουσικότητα. Ἀκόμα μπορεῖ νὰ παρατηρήση κανεὶς, πῶς

ή κλασική μορφή τῶν «Στροφῶν» τοῦ Μωρεάς, τοῦ τραβήξε τὴν προσοχή, τὴν προσπάθεια καὶ τὴ λαχτάρα νὰ τῆς μοιάσῃ. Κι ὁμως τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι ἀξιοπαρατήρητο γιὰ φανερώσει τὴ σύγχρονη τάση τῆς ποιήσεώς μας ἀπὸ τοὺς πρὸ γνωστούς νέους ἀντιπροσώπων τῆς. Καὶ τέτοιες στροφές, τιμῶνε τὸ δημιουργὸ τους.

Κόσμος ποῦ ἡ πλάνη μ' ἔσπρωξε στὰ στήθια ν' ἀνα-
(στήσω

Κοιμάται τώρα πιά.

Ἦταν τὸ ἀραγοπάλατο ποῦ ὑψώθη σ' ἀνεμιά.

Ἦ μὴν ξυπνᾶς τοὺς ἀνεμους, ποθῶ νὰ λησμονήσω.

***

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Γαλλία.— Εἶναι κάμποσος καιρὸς ποῦ μιλήσαμε ἀπ' αὐτὴν ἐδῶ τῆ στήλῃ γιὰ τὰ τελευταῖα πολεμικὰ ποιήματα τοῦ Γάλλου ἀκαδημαϊκοῦ Jean Richerpin. Αὐτὸ μας τὸ σημεῖωμα ποῦ ἔγινε δίχως προκατάληψη ἀπὸ ὀνόματα καὶ τίτλους, ἔρχεται νὰ τὸ δυναμώσει μὴ σύντομη κριτικὴ τοῦ Marius André στὸ τεῦχος τῆς 1ης Ἰουνίου τοῦ νέου φιλολογικοῦ καὶ κριτικοῦ περιοδικοῦ «La Minerve Française». Τῶνομα τοῦ Jean Richerpin εἶναι τόσο γνωστὸ στὸν τόπο μας, ποῦ θαρροῦμε πὼς δὲ θὰ εἶναι δυσάρεστο γιὰ τοὺς ἀναγνώστες μας ἂν ξαναγυροῦσαμε ἀκόμα μὴ φορὰ στὸ ἴδιο θέμα μεταφράζοντας τὸ σπουδαιότερο μέρος ἀπὸ τὴν κριτικὴ ἑνὸς συμπατριώτη του ποῦ βαθύτερα καὶ καλύτερα μελέτησε ὄχι μόνον τὸ τελευταῖον του βιβλίον, μόνε κι ὅλο του τὸ ἔργο:

«Παντοῦ, ὅπου εἶναι νὰ ὑμνηθεῖ ἡ ἀθάνατη Ρώμη καὶ τὰ πνευματικὰ τῆς τέκνα, ὅμως προπάντων στὶς τελετὰς ὅπου θροῦνται ὑπουργοὶ καὶ πρεσβευτές, ὁ κ. Richerpin εἶναι κεῖ. Εἶναι, γράφει αὐτὸς ὁ ἴδιος, «στὸ μεγάλο ἀμφιθέατρο τῆς Σομπόνας» εἶναι μπροστὰ στὸν πρεσβευτὴ τῆς Ἰταλίας, εἶναι στὶς ἐφημερίδες ποῦ τοῦ «γυρεύουνε» στίχους· εἶναι «σὲ πολλὰ λευκώματα». Ὑμνεῖ τὴν Ἰταλία καὶ τὴν Ρουμανία, ἐγκωμιάζει «τὴν ψυχὴ τῆς Ρώμης». Αὐτὸ δὲν τονε φτάνει: ἀνεβαίνει ἴσαμε τὴν Ἑλλάδα καὶ λέει στοὺς Λατίνους:

«Ἄφου ἀναβαίνομε στὶς μακρινὲς πηγὲς μας,—
Ἄν εἶναι ἀρετὸ, ὄχι, τὸρκίζουμε στὴν Ἀθήνα,—
Νὰ λέμε μὲ περηφάνεια πὼς εἴμαστε λατῖνοι,—
Οἱ ἀληθινοὶ μας πρόγονοι εἶναι ἀπὸ πολὺ πρὸ παλιού·
Κι ἀφου κι ἡ Ρώμη, ἡ ἀγέροχη ἀυτοκρατορία,—
Εἶναι θυγατέρα τῆς Ἑλλάδας καὶ ταπεινὴ τῆς κληρονόμα,—
Τὸ δικὸ σου ὄνομα, ὦ Ἑλλάδα, πρῶτα θὰ πῶ,—
Τὸρκίζομαι στὸνομα τῆς Παλλάδας καὶ στὸ δικὸ σου, ὦ Περθενώνα!

«Κατόπιν ὀρκίζεται στὸνομα τῆς Σαλαμίνας, τοῦ Μαγαθῶνα, στὶς Θερμοπύλες, στὶς Πλαταιές, καὶ «στὴ συντριβὴ τοῦ Πέροση καὶ τοῦ Τεύτονα!»

«Ὑμνεῖ τὸ Ἀληθινὸ, τὸ Καλὸ καὶ τ' Ὠραῖο τοῦ V. Cousin, τὸ Σωστὸ καὶ τὸ Δίκιο. Δοξάζει τοὺς θεοὺς τῆς μυθολογίας μὲ στίχους ποῦ δὲ θὰ τοὺς ζήλευε ὁ I. Μωρεάς· τοὺς ὀνομάζει μὲ τὸν τρόπο τοῦ Leconte de Lisle: Héraklès, Kypris - Aphrodita, Phoibos - Apollón, καὶ μὲ πάθος καὶ συγκίνηση ἔξ-

ορκίζει τοὺς Λατίνους νὰ μὴν τὰ λησμονήσουν αὐτὰ τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα:

Ποτὲ δὲ θὰ μπορέσετε νάχετε τόσο ταπεινὴ ψυχὴ,
Ἵστε νάρνηθητε αὐτοὺς τοὺς θεοὺς, τὴ δόξα τοῦ
ἀνθρώπινου ὀνείρου!

Ὁ κ. Richerpin τὰ λέει ὑπερβολικὰ, ὅπως οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς νεοφώτιστους. Στὴ Βρετάνια καὶ στὴ χώρα τῆς Οὐαλίας ὑπάρχουνε βάρδοι καὶ λόγιοι ποῦ κελτίζουν καὶ πανηγυρίζουν δρυϊδικὲς γιορτὲς καὶ παραγυροῦν τοὺς ἑλληνο-λατινικοὺς θεοὺς. Δὲν ἔχουν ταπεινὴ ψυχὴ· εἶναι πολὺ πολὺ τίμιοι ἄνθρωποι. Ὁ συγγραφέας τῶν «Ποιημάτων στὸ διάστημα τοῦ πολέμου» θὰ ἔπρεπε νὰ θυμηθεῖ πὼς ἄλλοτε αὐτὸς ἔπαιξε λιγότερο ἀθῶα παιχνίδια...

«... Αὐτὸς ὁ γιὸς στρατιωτικοῦ, αὐτὸς ὁ Γάλλος λόγιος ποῦ βγήκε ἀπὸ τὴν «Ecole Normale Supérieure», δὲν τονε φτάνει νὰ εἶναι, ὅπως τόσο ἄλλοι ἀπὸ τοὺς συγγαιρικούς του, χλιαρὸς πατριώτης· ἀρνιέται τὴ Γαλλία, ἀρνιέται τοὺς προγόνους του, ἀρνιέται ἀκόμα καὶ τῶνομα τοῦ Ἐυρωπαϊοῦ καὶ καυχιέται πὼς ἡ καταγωγή του εἶναι ἀπὸ τοὺς ἄγριους Τουρανούς:

Ἦ αἷμα τῶν Τουρανῶν ποῦ θράξεις μὲς στὶς φλέβες μου!

«Κηρύχνει τὸν πόλεμον στὸ Θεὸ καὶ στοὺς θεοὺς· βυθίζει μὲς στὴν καρδιά τους ἐκεῖνον ποῦ ὀνομάζει «τὸ λαμπρὸν γιγατάνι» τῶν στίχων του καὶ ποῦ εἶναι ἄπρεπι λόγια. Οἱ πρὸ χαριτωμένους θεότητες τῆς Ἑλλάδας ποῦ σήμερον λιθανίζονται δὲν ἐγλύτωσαν τὴ μανία του. Ἀπὸ τοὺς θεοὺς ἔρχεται στὴν κοινωνία, στὸ καθετὶ ποῦ εἶναι χρήσιμο κι ὠραῖο στὸν κόσμον, στὸ καθετὶ ποῦ ξεχωρίζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸ αἰμοδόρο θηρίον:

Αὐτὲς τὶς θρησκείες, τὶς λατρεῖες, τὶς ἀγάπες, τὶς πίστες—ποῦ στέκονται ἀκόμα ὀρθὲς μὲς στὶς καρδιές μας,—θὰ σβύσω τὶς λάμπες τους, τελευταῖες ἀναλαμπές—τῶν παλιῶν παρατημένων ναῶν...

«Οἱ τιμὲς ποῦ γίνονται στοὺς νεκρούς τοῦ ἐμπνέουνε σαρκασμοὺς κι ἀκροβασίες ἀπάνω σὲ πάρα πολὺ πλούσιες οἰκίες:

Οἱ Agyas οἱ τρελλοὶ—βάζουν τοὺς νεκρούς τους μέσα σὲ τρύπες—Ἐμεῖς τοὺς βάζουμε—ἀπάνω σ' αὐτὰ—δίχως χαλινούς... Ζήσε ὀλάκερος στὸ τώρα—καὶ καταφρόνα—τοὺς νεκρούς!

«Ὁ ποιητὴς ποῦ θὰ γινόταν ἀργότερα ἔθνικὸς κι οἰκογενειακὸς ποιητὴς, χύνει ἀπάνω στὴν οἰκογένεια τὶς πρὸ ὑπερβολικὲς, τὶς πρὸ χοντρές του βλαστήμιες· δὲ σταματᾷ οὔτε μπρὸς στὴ μητρότητα...

«... Μὰ οὔτε αὐτὸ δὲν τονε φτάνει. Κηρύχνει τὸν πόλεμον ἀκόμα καὶ στὶς ιδέες, σ' ὅλες τὶς ιδέες:

Ἐμπρός! Ἐμπρός! Ἴδου τὸ κοπάδι τῶν Ἰδεῶν—
Ποῦ τρομαγμένον φεύγει μπροστὰ μας.

«Ὁμως, θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ πεῖ, πὼς ὁ ποιητὴς ἔλλαξε ἀπὸ τότε, καὶ θάπρεπε κανεὶς νὰ τονε συγχαρεῖ γι' αὐτὸ. Βέβαια, ὑπάρχουν στὴν ἱστορία καὶ στὴ φιλολογία πολυάριθμα παραδείγματα ἀνθρώπων ποῦ ἔλλαξαν πεποιθήση, παραδείγματα τίμα ἢ τουλάχιστο εὐεξήγητα καὶ εἰλικρινά. Καταλαβαίνομε πὼς ὁ

Βίκτωρ Ουγγά, βασιλικός και καθολικός, έγινε δημοκράτης, και αντικληρικός· καταλαβαίνουμε το Βερολίν που άλλαξε αντίθετα από κείνον κ' έγραψε στον ποιητή του «Πάπω» :

“Άλλαξα, όπως εσύ, μα αλλιώςτικα.

«Οι φιλόλογοι, προπάντων όταν είναι λυρικοί ποιητές, δεν παραλείπουν να μās πληροφορούν για τις ιδέες και τα αίσθηματά που αλλάζουν.

«Πότε και πώς άλλαξε ο κ. Richerpin; Πώς έγινε αυτή η συνολική επανάσταση που δεν μπορεί κανείς να την παρομοιώσει με ένα απλό άλλαγμα στις θεωρητικές ή πολιτικές ιδέες· αυτή η τριμερής μεταβολή που όμοια της δεν είχε παθιμένα άλλο πνεύμα άνθρωπο; Ποιό δρόμο ακολούθησε το τουρανικό του πάλογο για να πάει, μέσα από τις στέπες και τα βουνά, να τον απιδώσει στα πόδια της Άκρόπολης ή στις αίθουσες των διαλέξεων όπου ύμνει την πατρίδα, τις τέχνες, τα γράμματα, τις ιδέες, «το κοπάδι των Ίδεών» που, εύτυχως δεν έφυγε τρομαγμένο μπροστά του; Θα θέλαμε να το ξέρουμε.

«Δεν το ξέρει ο κόσμος, μα διαβάσει στις έφημερίδες πώς ο κ. Richerpin είναι ο συγγραφέας του «Τραγουδιού του Άλητη» και των «Ποιημάτων στο διάστημα του Πολέμου» σαν νατανε το δεύτερο ή φυσική συνέχεια του πρώτου· σαν να μην τα χώριζε, αυτά τα δυό έργα, ένας άμετρητος άβυσσος, ή ακόμα καλύτερα ένας διπλός άβυσσος: βρίσκονται στους αντίποδες το ένα του άλλου, τόσο στη μορφή, όσο και στην ουσία.

«Ο καταφρονητής κ' επαναστατημένος ποιητής είναι ένας επιδέξιος θαυματοποιός, ένας ταχυδαχτυλοργός, αν θέλετε, όμως ένας καλλιτέχνης πάντοτε. Η τέχνη του είναι κατώτερου είδους, δίχως βάθος· στα μάτια, έκανε την εντύπωση σαν πούλιες από τραχιά κι ωμά χρώματα, άπλωμένες στον ήλιο του μεσημεριού· σάφαινα, φάνταζε με τα κουνούσιματά της πλούσιες και σπάνιες οίμας, δίχως απόχρωση, και με λέξεις χτυπητές· μα τελοςπάντων κι αυτό τέχνη ήτανε. Πετούσανε, πολλές φορές, μερικά πολύ όμορφα πρόματά, και καμιά φορά κατόρθωνε να έρμηνεύει την ψυχή των φτωχών και των άλητών της Γαλλίας, που μολαταύτα δεν είναι ή ψυχή των άρχων Τουρανών, και καμπόσοι από τους άλητες του είναι άξιοι να πάρουν μια θέση μέσα σε μιαν Άνθολογία απ' τα καλά ποιήματα της εποχής μας.

«Τα προτερήματά του και τα έλαττώματά του, τα ξαναβρίσκουμε στα «Χάδια». Σ' αυτά τραγουδάει το σαρκικόν έρωτα. Δεν είναι αυτό θέβαια ο έρωτας όλακερος, όμως είναι έρωτας κι αυτό· κι όταν μιλάει γι' αυτόν, ο Τουρανός του Παρισιού μένει πάντοτε Παρισινός.

«Όμως ο Τουρανός πούγινε έλληνο-λατινός, ο καταφρονητής των νόμων, μεταμορφωμένος σε δαφνοστεφάνωτο ποιητή που τραγουδάει τα δικαιώματα του ανθρώπου, τη Δικαιοσύνη, την Ειρήνη και τη χαρά του

«Να βαδίζει κανείς προς το κολό μες στο φως του ήφαιου.»

Έχασε, μαζί με τα παλιά του τα έλαττώματα, όλα του

τα προτερήματα, κι απόχτησε έλαττώματα καινούργια.

«Διαβάσαμε τώρα τώρα καμιά τριανταριά βιβλία από στίχους για τον πόλεμο· το βιβλίο του κ. Richerpin είναι το χειρότερο απ' όλα. Είναι αξιοσημείωτο να μαθαίνει κανείς πώς αυτή η φιλολογία άκούστηκε στο Καπιτώλιο, κι ακόμη πιο αξιοσημείωτο να θεβαιώνεται πώς υπάρχουν άνθρωποι που τηρή θαυμάζουν. Είναι στίχοι ενός κακού ρήτορα, και μάλιστα ενός κακού μαθητή της ρητορικής· καλύτε μοιαζουν με τα ποιήματα που απαγγέλλουν της κυρίας προεστίνας στη γιορτή της, τα κοριτσόπουλα απ' τη μεγαλήτεση τάξη της σχολής των κολογισών. Τέτοιο είναι το ποίημα «Στην Έξοχότητά του, τον κομη Derby, πρεσβευτή της Μεγάλης Βρετανίας», που αρχίζει έτσι:

Χαίρετε, εύγενικά παιδιά της Μεγάλης Βρετανίας!

Και πάρα πέρα συνεχίζει

Δόξα στα εύγενικά παιδιά της Μεγάλης Βρετανίας!—Δόξα στους στρατιώτες της! Δόξα στους ναύτες της!—...Δόξα στα παιδιά της Μεγάλης Βρετανίας!

Και τελειώνει με τη θεβαίωση πώς ο Κοντορεβιθούλης θα νικήσει το γερομανικό θεό Βόταν, γιατί βρήκε ένα πρώτο στήριγμα. Και ποιά λοιπόν είναι αυτό το πρώτο στήριγμα;

Ποιός άλλος από σένα, Μεγάλη, ναι, Μεγάλη Βρετανία,—Που το μεγαλείο σου το ύμνει ή εύγνωμοσύνη μας—Μ' αυτήν έδω την ταπεινή προσφορά στον πρεσβευτή της.

«Αυτοί οι δυό τελευταίοι στίχοι είναι που μās θυμίζουν τα κομπλιμέντα για την κυρία προεστίνια. Την παρομοίωση δα με τον Κοντορεβιθούλη, ένας μαθητής της ρητορικής, ένα κοριτσόπουλο θα είχε άρετη κρίση και γαλλική περηφάνεια, ώστε μήτε να τη σκεφτεί. Γιατί—το κατάλαβαν οι αναγνώστες μας;— ο Κοντορεβιθούλης είναι ή Γαλλία.

«Ό άλλοτε Τουρανός έχασε τις άρετές του και δεν απόχτησε καμιάν άλλη. Για να πειστεί κανείς ακόμα μια φορά δεν έχει παρά να διαβάσει το ποίημα για τους στρατιώτες μας «Pour nos poilus» «που το ζήτησε το «Bulletin des Armées de la Republique». Δεν υπάρχει τίποτα πιο αντιπονητικό: άδεια· να μεγάλα λόγια μέσα σε χάος από τις πιο μάταιες ιδεολογίες. Μαθαίνει στους στρατιώτες για ποιά λόγο πρέπει να πολεμήσουν: όχι μονάχα για τη Γαλλία, μόνο «για δάλακρη την ανθρωπότητα»:

Για να δώσουν τη λευτεριά σ' όλες τις χώρες,

λοιπόν και για την ευτυχία ακόμα και των Γερμανών· για να μη γίνει πιά πόλεμος, γιατί τούτος είναι ο στερνός. Έτσι οι στρατιώτες μας είναι:

Πιο μεγάλοι από τους παλιούς ήρωες, κι από τους θεούς ακόμα.

«Μεγαλύτεροι κι από τον Ήρακλή που δεν τον όνομάζει Hercule, μόνο Hérahkès, έτσι που οι στρατιώτες μας, που οι έννια στους δέκα είναι χωρικοί κι έργατες, να μην καταλαβαίνουν τίποτα· μεγαλό-

τεροι κι' από τὸ Ναπολέοντα «τὸ στρατιωτικὸν Héraclès». Πέφτει στὰ γόνατα, ἑκοστατικός, μπροστά σ' αὐτοὺς τοὺς στρατιῶτες καὶ τοὺς λέει:

Οἱ ποιητὲς ὄλων τῶν καιρῶν, ὅλης τῆς γῆς—
οἱ πρὸ ὑπέροχοι, οἱ πρὸ μεγάλοι, δὲν μποροῦν
ἔδω παρὰ νὰ σωπάσουν.

«Ἰδέπαι νὰ σωπάσουν... ὅμως ὁ κ. Richerpin
μιλεῖ, μιλεῖ, ἀπαγγέλλει κενά, φουσκωμένα λόγια,
ποὺ τὰ νομᾶζει ποιήματα.»

Δίχως νὰ θέλουμε νὰ ὑπερασπιστοῦμε τὴ Μούσα
τοῦ Richerpin, ποὺ ἡ ἐντύπωσή μας ἀπὸ τὸ τελευ-
ταῖον του βιβλίον δὲν ἦταν πολὺ καλύτερη ἀπὸ τοῦ
Γάλλου κριτικοῦ, εἴμαστε ἀναγκασμένοι νὰ ὁμολογή-
σουμε πὼς μᾶς ξαφνίζει λιγάκι ἡ σκληράδα τῆς πα-
ραπάνω κριτικῆς. Ἄν ὅμως αὐτὴ του ἡ αὐστηρότητα
δὲν ἔχει ἄλλο ἑλατήριο, —βλέπετε μεῖς οἱ Ρωμαῖοι...—
ἂν δὲν ἔχει ἄλλο ἑλατήριο, παρα τὴν ἀδολεῖ ἀγάπη
γὰ τὴν ἀληθινὴ Τέχνη, δὲ βρισκόμαστε ἀλλή λέξη γὰ
νὰ δηλώσουμε αὐτὸ τὸ ξαφνισμὸν μας ἀπὸ ἓνα μεγα-
λόφωνο: Μπράβο!

***

— Ἔχουμε μπροστά μας ἓνα νεώτατο τόμο ποιη-
μάτων. Εἶναι τὰ «Ποιήματα» τοῦ γάλλου ποιητῆ Ju-
les Supervielle, ποὺ εἶχε τὴν εὐγένεια νὰ μᾶς στεί-
λει μὲ ἰδιόχειρο ἀφιέρωση στὸ Διευθυντὴ μας, ἔχτι-
μώντας τὸ ἔργο τοῦ «Νουμᾶ» καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του
γὰ τὴ γαλλικὴ φιλολογία.

Ὁ Jules Supervielle δὲ μᾶς εἶναι γνωστός.
Ὅμως καὶ στὴ Γαλλία, ὅπου ἔχει ἤδη ἐκδώσει δυὸ
συλλογὰς ἀπὸ ποιήματα, τώρα κάνει τὴν ἐπίσημη πα-
ρουσίασὶ του. Καὶ κείνος ποὺ τὸν παρουσιάζει δὲν εἶ-
ναι διόλου μικρός: Εἶναι ὁ ποιητὴς Paul Fort ποὺ
προλογίζει τὸ νέο βιβλίον:

«Τὰ καλὰ γαλλικὰ γράμματα δέχτηκαν ἀπὸ τὸν
οὐρανὸ ἓνα πολὺτιμο καὶ σπάνιο δῶρο: Εἶδαν νὰ
τοὺς γεννιέται, τούτῃ τὴν ἀνοιξή, μὲ τὰ τραγοῦδια
του, ἓνα νέος ποιητὴς.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς ὁ Jules Supervielle εἶχε
ἤδη δημοσιεύσει ἀξιόλογους στίχους ποὺ προηνοῦσαν
ἓνα λαμπρὸ μέλλον, μπουμπουκία ποὺ ἔταζαν μιὰ
πλούσια βλάστησι: τοῦτος ὁ τόμος μᾶς τὴν δείχνει
σ' ὅλο τῆς τὸ λουλούδισμα.

«Ὁ ποιητὴς εἶναι Γάλλος, ἀριστοκράτης μαζὶ καὶ
«παιδὶ τοῦ λαοῦ». Τὸ σὸί του κραταεῖ ἀπὸ κείνη τὴν
πλαγιά τῶν Πυρηναίων, τὸ Béarn, ποὺ ἀφοῦ μᾶς
χάρισε, στοὺς παλιούς καιρούς, τοὺς πρὸ χαρωπὸς
ἢ μελαγχολικούς τροβαδούρους, μᾶς ἔδωσε ἓναν ὀρ-
μητικὸ βασιλιά σὰν τὸν Ἐρρίκο τὸν τέταρτο, καὶ τε-
λευταῖα ἦταν ὁ τόπος ποὺ εἶδε τὸ φῶς ἓνας μεγάλος
ὄνειροπόλος, ὁ Francis Jammes. Ὅμως ὁ Jules
Supervielle μᾶς ἔρχεται στὸ Παρίσι ἀπὸ τὸ Mont-
βίδεο, τὴν πόλιν τῆς Ἀμερικῆς ποὺ βρισκεται πρὸ
κοντὰ στὴν καρδιά τῆς Γαλλίας, τὴν Ἀθήνα τῶν νέων
λατινικῶν χωρῶν, ὅπου εἶχαν μεταναστεύσει οἱ γο-
νοιί του.»

Μὲ αὐτὰ τὰ πολὺ κολακευτικὰ λόγια ἀρχίζει τὸν
πρόλογό του ὁ Paul Fort, καὶ μαζὶ μᾶς πληροφορεῖ
γὰ τὴν καταγωγή τοῦ νέου ποιητῆ, ποὺ, μολοντί ἡ
ἀγρία του καὶ ἡ ψυχὴ του ἔχει μείνει ἐντελῶς γαλλι-
κῆ, «μολαταῦτα ἡ ποίησὶς του—ἂν καὶ ἐντελῶς δική
μας—ἔχει μέσα τῆς κάποια καινούργια πνοή, μιὰ μυ-

στηριακὴ καὶ συγκινητικὴ γοητεία ποὺ λείπει ἀπὸ
ἐκείνους τοὺς ποιητὲς μας ποὺ δὲν ἄφησαν ποτὲ τὴν
πατρικὴ γῆ.»

Καὶ ὁ Paul Fort τελειώνει τὸν πρόλογό του λέ-
γοντας πὼς τὰ ποιήματα τοῦ Jules Supervielle
«εἶναι τοῦ πρὸ αἰσταντικοῦ ποιητῆ κι' ἀκόμα, εἶναι
ἐνὸς ἀληθινοῦ ποιητῆ ὅστε λοιπὸν εἶναι ἐνὸς μεγά-
λου ποιητῆ.»

Δίχως νὰ ἔχουμε οὔτε τὸ χιλιοστὸ ἀπὸ τὸ κύρος τοῦ
μεγαλύτερου ἴσως ἀπὸ τοὺς συγκαιρινούς γάλλους
ποιητὲς, καὶ δίχως οὔτε νὰ φανταζόμεστε πὼς μπο-
ροῦμε νὰ δώσουμε τὸν τίτλο τοῦ μεγάλου, ὅμως καὶ
δίχως καμιά προκατάληψη, θαρροῦμε πὼς μποροῦμε
νὰ ποῦμε δίχως δισταγμὸ πὼς ὁ Jules Supervielle
εἶναι ἓνας ἀληθινὸς ποιητὴς. Ἡ ποίησὶς του μένει
αὐστηρὰ μέσα στὰ σύνορα τῆς Τέχνης. Ἔχει μιὰ
καλλιτεχνικὴ εὐαισθησία ποὺ δὲν τὸν ἀφίνει νὰ παρα-
συρθεῖ ἀπὸ τὸ αἶσθημα, κι' ἓνα φίνο, ξυπνὸ πνεῦμα
ποὺ δὲν τὸν ἀφίνει νὰ κάνει τὸ φιλόσοφο. Κάνει ἐν-
τύπωση ἐνὸς ποὺ στέκει πάρα πάνω ἀπὸ τὴν τρικυ-
μία τῶν παθῶν καὶ τὰ γεωμετρικὰ σχήματα τῆς σκέ-
ψης. Καὶ, ὅπου θέλει νὰ κουνηθεῖ πρὸ ἐλεύθερα, τυ-
λίγεται μὲ τὸ μαντῆ τῆς εἰρωνείας.

Βέβαια ὅλα τὰ παραπάνω τὰ πετυχαίνει ἄλλοτε
περισσότερο κι' ἄλλοτε λιγότερο. Εἶναι ποιήματα ποὺ
εἶναι νταντελλένια στὴ μορφή καὶ στὸ αἶσθημα:

... De mon être en suspens la lumière recule,
Je me sens devenir aussi du crépuscule.

L' air naufrage et voici que debout, dans le soir,
Un arbre dresse, seul, son torse noir;

Du bout de ses branches ardues,
Il cherche à s'accrocher aux nues,

Dans un dernier effort raidi,
Avant que de sombrer lui aussi dans la nuit.

Οἱ ἀνοικτοὶ ὀρίζοντες τῶν Pampas τῆς Ἀμερικῆς,
οἱ κροελὲς καὶ ἡ ζωὴ τῶν τροπικῶν δίνουν σὺς εἰκό-
νες του κάτι ξεχωριστὸ κι' ἀσυνήθιστο:

... Sur la molle pampa, le dense crépuscule
Où nulle brise, nulle brise, ne circule.

Ἔτσι τελειώνει μιὰ σύντομη εἰκόνα. Κι' ἀκολου-
θοῦν οἱ παρακάτω στίχοι ποὺ ἀρμονίζονται θαυμα-
στὰ μὲ τὴ διάθεση ποὺ γεννᾷ τὸ τριγύρω ἀγνόαν-
τεμα:

Ah! demeurer ainsi sans souffrir et sans être
et, tout toute âme, avoir l'âme de la fenêtre!

Τὰ «Ποιήματα» εἶναι χωρισμένα σὲ τέσσερες σει-
ρὰς μὲ τοὺς τίτλους: Voyage en soi, Paysages,
Le Poèmes de l' Humour Triste, καὶ Le Goya-
vieur Authentique. Καθὼς φαίνεται κι' ἀπὸ τοὺς
τίτλους, τὰ πρῶτα εἶναι ποιήματα ἐσωτερικὰ, στοχα-
στικά: στὰ δευτέρω φανερόνεται περισσότερο ὁ ἐξω-
τερικὸς κόσμος: στὰ τρίτα ἡ εἰρωνεία καὶ τὸ χιῶμα
παίρνουν τὸν ποιητὴ, ποὺ πολλὰς φορὲς ἴσως θὰ ἦ-

θελε να κλάψει στα τελευταία πιά είμαστε καταμεσής στις Pampras και στις μεγαλοματούσες, ξρωτιάριες Κρεολές, μα δίχως να μᾶς παρατάει πιά το χιούμορ που πολλές φορές γίνεται σάτυρα. Στο σύνολο, καλύτερες βρίσκουμε τις δυο πρώτες σειρές. Στα ποιήματα του χιούμορ περνούμε όλες τις σκάλες: από τα πιο χαριτωμένα, που από κάτω τους τρέμει μια θαθεία ανθρώπινη συγκίνηση, ίσαμε τα λιγότερο συμπληκτικά απ' όλα, που είναι τα τέσσερα ποιήματα τα θαμένα κάτω από τον κοινό τίτλο: *Mélancolies manutentionnaires*, και που φαίνεται πως γράφτηκαν σε κάποιο κέντρο εφοδιασμού όπου υπηρέτουσε στον πόλεμο ο ποιητής:

Tristes enfant du riz, de farines légères,
Sentinelles veillant aux granges fouragères,
Amorceurs de noir café torréfié, ...

Γιατί να το κρύβουμε; τα τέσσερα αυτά ποιήματα δὲ μᾶς ἀρέσουνε. Ἐνῶ τουναντίο γιὰ μᾶς εἶναι ἕνα ἀριστουργηματάκι στὸ εἶδος τοῦ ὀ «Συζυγικός διάλογος» ὅπου τὸ γέλιο μὲν καταθώνει νὰ καταπιεῖ τὸ πικρὸ δάκρυ.

- La Tristesse qui m'allaita
Jamais, jamais, ne me quitta.
- Taratata.
Je voudrais de rares paroles,
Qui la consolent, la consolent.
- Quel jeu frivole!
- Dans mon cœur elle s'implanta
Et prit racine et s'exalta
- Taratata.
- En lourdes grappes, ses corolles
Fleurirent, étonnamment molles.
- Quel jeu frivole!
- Èole en fit des petits tas
Et ma douleur se répéta...
- Taratata.
- Autour de mon âme horticole
Qui sait l'extase et l'hyperbole.
- Taratata! Quel jeu frivole!

Ἡ Μούσα τοῦ Jules Supervielle δὲν εἶναι πολεμική. Ἡ ἀνάσα τοῦ μεγάλου θεριοῦ μὲν εἶναι ἐφτασι νὰ σαλέψει τις τρίχες τῆς κεφαλῆς τῆς. Ἐξὸν ἀπὸ τὰ τέσσερα πού ἀναφέραμε παραπάνω, εἶναι δυὸ τρία ἀκόμα ὅπου τὴν νιώθει κανεὶς. Ἐνα χωριὸ ῥημασμένο ἀπὸ τὰ ἐργατικά χέρια, τραγυρισμένο ἀπὸ γυμνωμένους ἀγρούς, ἕνα τραῖνο γεμάτο πληγωμένους πού κυλάει ἀργά... κ' ἕνα τραγοῦδι στὴ Γαλλία, γεμάτο γλυκεῖα ἀγάπη, δίχως τὴν κούφια ρητορική και τὸ θρασιὸ ψυχῆς πού τόσο συνηθίζονται στὰ τέτοιου εἶδους:

«Φοβάμαι μήπως στους στίχους μου μέσα, Γαλλία, τὸ τριανταφυλλένιο σου τῆνομα φανεῖ τρομαγμένο, ἀνήσυχο καὶ δειλιασμένο, πουλὶ ἀπολυμένο μέσα σὲ μιὰ κλειστή κάμαρα, πού ζητάει τὸ λαμπρὸ οὐρανό.

«Πάντοτε ἕνας ἀνήσυχος δισταγμὸς κ' ἕνας φόβος μ' ἐμποδίζει νὰ τὸ γράψω, ὃ τῆνομα τὸ γεμάτο ἀπ'

ἀγάπη! Ἔτσι ἡ νύχτα διστάζει νὰ γκαλιόσει τὴν ἡμέρα και μένει πολλὴν ὥρα σ' ἕνα ἀναποφάσιτο σουροπο.

«Ὅμως καμιά φορὰ μὲ τραβάει τὸ γλυκὸ σου φεγγοβόλημα, και σὲ μιὰ μυστική και σκοτεινὴ στιγμή ξεγελιέμαι, κ' αἰστανόμαι τὸν ἑαυτὸ μου ἄξιο και πλημμυρισμένο ἀπὸ τῆνομά σου, πατρίδα, σάν ἕνα ματωμένο τραῖνο ἀπὸ πληγωμένους, τὴ νύχτα.

«Ἐστερα, καταλαβαίνοντας μεμιάς ὅλο μου τᾶσκημο λάθος, λέω πὸς ἐκεῖνοι μονάχα μποροῦνε, δίχως νᾶσεβήσουν, νὰ αἰστανθοῦν τὴν εὐωδιὰ τοῦ λουλουδένιου σου ὀνόματος στὰ χεῖλη τους, ὅσοι πεθαίνουν γιὰ νὰ σου φυλάξουν τὸ σχῆμα σου και τὴ μορφὴ σου.»

Και τώρα δυὸ λόγια ἀκόμα γιὰ τοὺς σὸνμπ τῆς ἀρλούμπας. Μιὰ τάση διαίτησας στὸ νῆμα και καθαρότητας στὴν εἰκόνα, μιὰ προσπάθεια κλασσικῆς ἀπλότητας και πλαστικῆς φανερόνεται στὴ σημερινὴ τέχνη. Κι αὐτὰ τὰ χαρίσματα εἶναι ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τοῦ συγγραφέα τῶν «Ποιημάτων».

Ἔ λέξεις, λέει σ' ἕνα μέρος,

«... Demeurez dans mes vers, pleins de sens,
de clartés...»

*** ΤΥΠΟΣ ***
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΓΚΑΙΤΕ:

Μινιόν

Μετάφρασις ΗΛ. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΗ

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΓ'ΛΑ:

Ἡ μπαλλάδα τῆς φυλακῆς τοῦ Ρίντιγγ.

Μετάφρασις Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΥ.

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΣΕΧΩΦ:

Τὸ σπῆτι μὲ τὸ ἀέτωμα

και ἄλλα διηγήματα.

Μετάφρασις ΑΘ. Π. ΜΙΧΑ.

ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΦ:

Φάουστ.

Μετάφρασις ΗΛ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΗ.

BENIAMIN ΚΩΝΣΤΑΝ:

Ἄδελφος.

Μετάφρασις ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ.

ΑΡΘΟΥΡ ΡΑΝΣΟΜ:

Ὁ Ὁσκαρ Ουάιλντ και τὸ ἔργον του.

Μετάφρασις Κ. Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. Γ. Τουφεζή. Μην απογοητεύσαι. Όσο κι' αν άργοπερπατούμε, τή φτάνουμε τήν Τέχνη, άμα είναι νά τήν φτάσουμε. Καί νά, πού τυπώνουμε δώ τό πιδ πετυχημένο άπ' όλα :

Θ Υ Σ Ι Α

Ω! άνοείρευτη εικόνα τής ψυχής
και τής καρδιάς παρηγορήτρα έλπίδα,
άξέχαστη ή ώρα κι' ή στιγμή
πού γίναν πόθοι οί στεναγμοί,
πού σ' ένιωσα και σ' είδα.

Προσκυητής σου τόξα γέρω ταπεινός
στού κάλλους σου τήν άφραστη έκκλησία
κι' ύπας οί Μάγοι στό Χριστό,
τόν ξερωτά μου τόν πιστό
προσφέρω σου θυσία.

— Λ' Haspiré. Θα δημοσιευτεί τό ένα. — κ. Στ. Άγκάθη. Προτιμάμε τά διηγήματά σου. — κ. Άκ. Κετ. Στείλε μας τίποτ' άλλα. — Δ. Άρα. Όχι και πολύ πετυχημένα. — κ. Π. Δ. Γλ. Τά βλέπουμε μύ δέ δίνουμε σημασία σέ τέτοια τιποτένια. — κ. Άπ. Βασιλ. Λάθη στή φύρμα έχεις μόνο στόν τρίτο στίχο τού δεύτερου. Όμως είναι φτωγά στό περιεχόμενο. — κ. Άντρ. Λοιζ. Εύχαριστούμε γι' τό ευγενικό σου γράμμα. Τό τραγούδι σου έχει πολλή χάρη, μύ δέν τό δημοσιεύουμε, γιατί έχει μερικά έλαττώματα. Προσπάθησε νά τό διορθώσεις, νά κάνεις λίγο πύ σφιχτά τά νόηματα, λ. γ. «και στάθηκαν όρθοι και γύρω της άρχισαν νά στέκουν σοβαροί» είναι πολύ άραιομένο τό νόημα. Έπειτα δέν μπορούμε νά φανταστούμε τήν ταβερνάρα μύ «λεπτό πέπλο». «Και τήν καρδιά ζητούν» άντί τήν καρδιά της, κτλ. — κ. Σ. Γ. Στ. Πολύ καλά γραμμένο, μύ πολύ γνωστό τό έθιμο. — κ. Κ. Μανρομ. Θα δημοσιευτεί. — κ. Σ. Ι. Σ. Άν ήξερες πόσα μύς περιμένουν γι' δημοσίεψη, δέ θα παραπονιόσουν. Τό λουλούδι τού βουνού θα δημοσιευτεί, αν και πάρα πολύ μεταχειρίζσαι τίς λέξεις «ώραίο» κι' «όμορφο» πού πρέπει τό κάτω νά τό δείχνουμε περισσότερο παρά νά τό λέμε. — κ. Νασ. Χρηστ. Ό κατάδικος καλός στήν ύπόθεση, ή μεταχειρίσθη της όμως δέν είναι πολύ καλλιτεχνική. — κ. Άγ. Δικ. Μην άρχίζεις μύ αφαιρημένα, πού στό κάτω κάτω ποτέ δέ στέκουν καλά στή λυρική ποίηση. Τό ένω μου δέν ύπάρχει γι' τήν ποίηση, μόλις και μετά βίας, στή φιλοσοφία. κτλ. Προσπάθησε όχι νά λές, άλλα νά δείχνεις. Καί νά τραγουδάς. — κ. Δρ. Άθρ. Σμύρνη. Κάτι όμορφο θέλεις νά πεις, μύ δέν πετυχαίνεις πολύ στήν έκφραση και τό άδυνατίζεις. — κ. Γ. Φίτα. Άν ήξερες πόσα περιμένουν δέ θάπορούσες. Χρειάζεται ύπομονή. Τό σπουδαίο είναι νά εργαζόμαστε. Τό φθινόπωρο δέ μύς άρέσει πολύ. Προσπάθησε νά βλέπεις τή θλίψη σου μύ περισσότερη γαλήνη, αν ξένην, και τότε θα διατάξεις νά γράφεις στίχους σαν κι' αυτούς : «Όλα νεκρά—ώϊμένα!—τά θωρω... τά όνειρα τής νιότης τά ξανά... όλα νεκρά—ώϊμένα!—τά θωρω». — κ. Χ. Strich. Συννενοηθήκαμε μύ τό Ρ. R. Δέ θα σου ζητήσουνε καμιά διατύπωση. Πήγαινε ό ίδιος ή στείλε κανέναν άλλονε νά ζητήσει τό γράμμα. Θάν τό δώσουν. — κ. Δρ. Άθρ. Καί τά δυό τελευταία, μολοντί έχουνε μύ έσωτερική χάρη πού δίνει πολλές ύπόσχες, έχουν και κάποια άτέλεια στήν έκφραση πού έμποδίζουν τήν άκοπη κατανόηση και έκομένως και τήν απόλαση

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ό «Νουμάς», θέλοντας νά πληρώσει μύ σπουδαία έλλειψη στόν τόπο μας, αποφάσισε νά τυπώσει μύ συλλογή από καινούρια ποιήματα, γραμμένα έπιτηδες γι' αιδιά ήλικίας από έξη έως δέκα χρονών.

Γι' αυτόν τό σκοπό προκηρύσσει ποιητικό διαγωνισμό και προσκαλεί όσους θέλουν νά λάβουν μέρος σ' αυτόν νά στείλουν τά έργα των στα γραφεία του, Σοφοκλέους 3, εως στις 31 τ' Αύγουστου τού χρόνου τούτου.

Οί όροι τού διαγωνισμού είναι οί ακόλουθοι :

1) Η συλλογή θ' άποτελεστεί από 50 ποιήματα, και τόσα θα βραβευτούν, άδιάφορο αν είναι ένός ή περισσότερων ποιητών. Γίνονται δεκτές συλλογές, άλλα και ξεχωριστά ποιήματα. Τό βραβείο θ' δίνεται γι' κάθε ποίημα ξεχωριστά και θα είναι δραχμές είκοσι γι' τό καθένα.

2) Τά ποιήματα πρέπει νά είναι άπλά και όσο μπορεί πύ σύντομα. Νά μην έχει τό καθένα περισσότερους από 20 στίχους και οί στίχοι νά μην είναι μεγαλύτεροι άπς έντεκασύλλαβοι. Τά θέματα θα παρθούν από τήν καθημερινή ζωή τών παιδών, τά νόηματα πρέπει νά είναι άπλά και παιδικά και στενά δεμένα μύ τή μορφή και ή γλώσσα καθάλη δημοτική, ή γλώσσα τού σπιτιού, άπλή και δίχως ιδιωτισμούς. Οί φράσεις σύντομες και μύ άβιαστη σύνταξη. Μύ κάθε στροφή νά τελειώνει και κάποιο άκέραιο νόημα.

3) Τά ποιήματα πού θα σταλούν πρέπει νά μην έχου δημοσιευτεί.

4) Τά χειρόγραφα καθαρογραμμένα πάνω στή μιάν ύψη μόνο τού χαρτιού και ύπογραμμένα τό καθένα μύ κάποιο, όχι γνωστό, ψευδώνυμο ή άλλο διακριτικό σημάδι, θα συνοδεύονται μ' έναν κλειστό φάκελλο πού θα γράφει άπ' έξω τό ψευδώνυμο ή διακριτικό σημάδι τού ποιήματος και θα περιέχει τώνομα και τήν άκριβή διεύθυνση τού ποιητή μαζί μύ τή δήλωσή του πώς θέλει νά ήπογραφεί τό ποίημα αν βραβευτεί και τυπωθεί. Θ' ανοιχτούν μόνο οί φάκελλοι εκείνων πού θα βραβευτούν. Κανένα χειρόγραφο δέν θα έπιστραφεί.

5) Τήν κριτική έπιτροπή θ' αποτελέσουν οί κ. κ. Α. Δάνος, Κ. Καρθαίος, Κ. Παρορίτης, Δ. Ταγκόπουλος και Α. Τρανός. Γραμματέας τής Έπιτροπής και εισηγητής τού διαγωνισμού ό Ρήγας Γκόλφης και σ' αυτόν πρέπει νά στέλνονται οί φάκελλοι μύ τά ποιήματα. Η κρίση τής έπιτροπής θα διαβαστεί σέ δημόσια αίθουσα και θα δημοσιευτεί στό «Νουμάς».

6) Όσα ποιήματα βραβευτούν θα γίνον άποκλειστικό χτήμα τής Έκδοτικής Έταιρείας «Τύπος» πού θα τά εκδώσει όλα μαζί σέ βιβλίο, χωρίς κανένα άλλο λουθήσει και μουσικός και ζωγραφικός διαγωνισμός γι' νά συντεθούν εικόνες και μουσική γι' μερικά άπ' δικαιώματα τού ποιητή, έκτός από τό βραβείο. Θ' άποτά ποιήματα πού θα βραβευτούν.